

**Komisja ds. analizy
stosowania przepisów prawa
związanego z ruchem
zakładów górniczych**

w miejscu

W miesiącu listopadzie 2005r. zakończyła prace Komisja powołana przez Prezesa WUG dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego zaistniałego w O/ZG RUDNA w dniu 5.08.2005r. Wśród sformułowanych w wyniku prac Komisji wniosków znalazły się także zalecenia odnośnie zmian w przepisach rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych z dnia 28 czerwca 2002r. W związku z powyższym, realizując zalecenia Komisji Departament Górnictwa przesyła propozycje zmian ww. przepisów celem ich uwzględnienia przy okazji najbliższej propozycji nowelizacji przedmiotowego rozporządzenia.

Poniżej przedstawiam proponowane zmiany (zaznaczone kolorem czerwonym):

I. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie bhp... :

- § 328. 1. W zakładzie górniczym wybierającym złoża (pokład) lub jego części zagrożone tąpnięciami projektuje się i prowadzi roboty górnicze w sposób ograniczający powstawanie nadmiernej koncentracji naprężeń w górotworze.
2. Dla złoża (pokładu) lub jego części, zaliczonych na podstawie odrębnych przepisów do odpowiedniego stopnia zagrożenia tąpnięciami, opracowuje się kompleksowy projekt eksploatacji; projekt opiniuje specjalna komisja, o której mowa w art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze, oraz zatwierdza kierownik ruchu zakładu górniczego.
3. Kompleksowy projekt eksploatacji zawiera w szczególności:
- 1) charakterystykę złoża (pokładu) wraz z niezbędnymi mapami i przekrojami,
 - 2) sposób udostępnienia i przygotowania złoża (pokładu) do wybierania,
 - 3) zakres i kolejność wybierania, na okres od 3 do 6 lat oraz kierunki wybierania na okres następnych 3 do 5 lat, z uwzględnieniem złóż (pokładów) niezagrożonych tąpnięciami, jeżeli roboty górnicze w nich prowadzone będą miały wpływ na złoża (pokłady) zagrożone tąpnięciami,
 - 4) charakterystykę stosowanych systemów eksploatacji,
 - 5) sposób koordynacji projektowanych robót górniczych z robotami w sąsiednich rejonach i w sąsiednich zakładach górniczych,
 - 6) prognozę zagrożenia tąpnięciami i wstrząsami, w okresie obowiązywania projektu,
 - 7) wyposażenie i możliwości pomiarowe kopalnianej stacji geofizyki górniczej (w tym projekt dostosowania geometrii sieci sejsmologicznej do planowanych robót górniczych),

- 8) w zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi:
- a) lokalizację komór funkcyjnych w sąsiedztwie pól eksploatacyjnych,
 - b) określenie planowanych działań profilaktycznych w przypadku stwierdzenia wzrostu zagrożenia tąpnięciami.

II. W załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie bhp... :

4.2.4. Przy prowadzeniu robót górniczych:

- 1) stosuje się właściwy system wybierania i odpowiednią technologię urabiania,
- 2) w oddziałach eksploatacyjnych doprowadza się caliznę na frontach eksploatacyjnych do stanu odprężonego (pokrytycznego, pozniszczeniowego) poprzez odpowiednie do własności wytrzymałościowych skał złoże i występującego stanu naprężeń rozcinanie tej calizny wyrobiskami,
- 3) w caliznie na frontach eksploatacyjnych utrzymuje się odpowiednie wyprzedzenie względem siebie przodków wyrobisk (pasów, komór) zgodnie z przyjętą technologią prowadzenia robót,
- 4) rozcina się wyrobiskami sztywne filary i caliznę celem doprowadzenia ich do stanu pokrytycznego,
- 5) odpręża się górotwór robotami strzałowymi, technologicznymi lub specjalnymi, z zastosowaniem odpowiedniej ilości materiałów wybuchowych, skoncentrowanymi co do miejsca i czasu,
- 6) upodadnia się krawędź calizny przy zrobach pola eksploatacyjnego na głębokość zapewniającą łagodne ugięcie stropu.

4.2.16.1. Strefy szczególnego zagrożenia tąpnięciami powinny obejmować wyrobiska lub wiązki wyrobisk:

- 1) w częściach frontów w sąsiedztwie zrobów, w filarach wielkogabarytowych i w nieupodadnionej caliznie złoże na odległości nie mniejszej niż 50m od linii zrobów przyległego pola,
- 2) po zbliżeniu się do nich frontu eksploatacyjnego na odległość 100m
- 3) w caliznie złoże w sąsiedztwie uskoków o zrzucie większym niż wysokość furty eksploatacyjnej lub innych zaburzeń tektonicznych, do których front eksploatacyjny zbliżył się na odległość 100m lub wzdłuż których front eksploatacyjny się przemieszcza,
- 4) w sąsiedztwie naroży na frontach eksploatacyjnych w przypadku ich zbyt bliskiego prowadzenia obok siebie i w sąsiedztwie wszelkich naroży na frontach jeśli naroża te wynikają z dużej ustepliwości poszczególnych odcinków tych frontów,
- 5) w caliznie pomiędzy zrobami a zbliżającym się do nich frontem,
- 6) w częściach frontów w sąsiedztwie (w odległości do 50m) pól osadnikowych,
- 7) w caliznie filarów oporowych i pól zamykających przed linią rozcinki oraz upodadnionych tych filarów lub pól w odległości do 150m od linii rozcinki,
- 8) chodnikowych wykonanych w części złoże znajdującego się w zasięgu oddziaływania sąsiednich frontów eksploatacyjnych,

4.2.16.2. Strefami szczególnego zagrożenia tąpnięciami mogą być objęte wyrobiska:

- 1) skreślony (przeniesiony do pkt 4.2.16.2.),
- 2) wykonane w nieupodadnionej części złoże w bezpośrednim sąsiedztwie pól eksploatacyjnych, w rejonie których podczas wybierania wystąpiły tąpnięcia lub wstrząsy o energii równej lub większej od $1 \times 10^6 \text{ J}$,
- 3) wykonane w caliznie złoże w sąsiedztwie zrobów, w których po-zostawiono resztki złoże lub filary zdolne do koncentracji naprężeń,
- 4) wykonane w caliznie pomiędzy zbliżającymi się do siebie frontami, w przypadku wzajemnego nakładania się wpływów ciśnień eksploatacyjnych.